

Inhoud

| | |
|--------------------------|-----|
| Inleiding | 9 |
| Richard Branson | 15 |
| Matthijs van Nieuwkerk | 27 |
| Sting | 39 |
| Eric Schmidt | 53 |
| Wim Anker | 67 |
| Desmond Tutu | 79 |
| Willem Holleeder | 91 |
| Susan Sarandon | 117 |
| Bernardo Bertolucci | 133 |
| Richard Gere | 145 |
| Whoopi Goldberg | 157 |
| Carice van Houten | 169 |
| Nigella Lawson | 181 |
| A.F. Th. van der Heijden | 193 |

Inleiding

Een ware meester inspireert, motiveert en verandert mensenlevens. In bijna iedere aflevering van *College Tour* gebeurt het, maar zelden zo sterk als tijdens de opname met Whoopi Goldberg. Midden in de zaal staat Maarten. Hij vertelt Whoopi hoe een van haar rollen zijn leven ten goede heeft veranderd.

‘Uw rol in *Star Trek* als Guinan was voor mij een groot voorbeeld. Ik was licht autistisch en ontdekte *Star Trek* door uw rol en ben lid geworden van de *Star Trek*-fanclub. In de fanclub heb ik geleerd hoe ik op sociaal vlak met lastige dingen moet omgaan. Nu sta ik hier, ik ben getrouwd. Het is fantastisch dat zoiets het gevolg kan zijn van een rol. En dat heeft u voor elkaar gekregen. Ontzettend bedankt.’

Terwijl de zaal losbarst in applaus, loopt Whoopi ontroerd en met tranen in de ogen de zaal in en omhelst Maarten.

De afgelopen zeven jaar interviewde ik samen met duizenden studenten meesters, de besten in hun vak. Hoe bereikten ze de top? Waarom zijn juist zij de winnaars van de Nobelprijs voor de vrede, literatuurprijzen, Oscars of een miljardenfortuin? Is het brandende ambitie, talent, geluk, een harmonieus gezin of een combinatie van al deze factoren?

Een gelukkige jeugd is een plus, maar niet per se een voorwaarde voor het meesterschap. Oprah Winfrey werd als meisje seksueel misbruikt door haar oom en Bill Clinton kreeg klappen van zijn alcoholische stiefvader. Toch bouwden ze op de ruïnes van hun tragische jeugd een adembenemende carrière.

Ongetwijfeld de meest omstreden gast in *College Tour* is Willem Holleeder.

In oktober 2012 maak ik zijn optreden in het programma be-

kend en meteen barst een orkaan los. Op Twitter, in talkshows en in de kranten zijn er alleen maar voor- en tegenstanders, een middenweg is er niet. *De Telegraaf* trekt het hardst van leer in een hoofdredactioneel commentaar: ‘Geen weldenkend “inspirerend” mens zal nog willen aantreden bij *College Tour* na het optreden van de Neus. Daarmee verliest dit programma zijn bestaansrecht.’

Bert Wagendorp in *de Volkskrant* heeft juist geen moeite met de keuze voor Holleeder: ‘Hadden wij van *de Volkskrant* Willem als eerste groot kunnen interviewen, dan lag de boef binnenkort grijnzend naast uw ontbijtbordje.’

Voor het eerst in mijn journalistieke loopbaan ben ik plotseling zelf het middelpunt van een zwart-witdebat. En niet alleen in de kranten. Ook collega-journalisten mengen zich in de discussie. Op de redactie van *Nieuwsuur* en binnen de NTR wordt in volle hevigheid gedebatteerd over de keuze voor Holleeder in *College Tour*.

Het doet mij toch vooral denken aan het grote rumoer in het verleden rond het optreden van crimineel Stanley Hillis in de talkshow van Sonja Barend, of het interview van Jaap van Meekeren met de ‘zwarte weduwe’ Florrie Rost van Tonningen. Omstreden, maar spannende interviews die de tongen losmaakten. Zo gaat het ook bij Holleeder. Na afloop van de uitzending smelt de kritiek als sneeuw voor de zon, omdat de interviewer en de studenten prima in staat zijn Holleeder kritisch te ondervragen.

Voor bijna alle geïnterviewden in dit boek geldt dat hun ouders hen aanmoedigden en zeker geen belemmering vormden voor hun weg naar een droomcarrière. Ook hier is Willem Holleeder de dissonant. Niet alleen is hij geen meester, zijn vader was gewelddadig en sloeg zijn oudste zoon vaak in elkaar. Totdat Willem Holleeder er genoeg van kreeg, ging trainen in een sport-school en op achttienjarige leeftijd de rollen omdraaide. Hij

sloeg zijn vader verrot. Overigens houdt Holleeder zijn vader niet verantwoordelijk voor zijn criminele loopbaan.

Een goede start in het leven is dus een groot voordeel. Whoopi Goldberg is dyslectisch, net als Richard Branson. Toen haar moeder deze handicap traceerde, zette ze alles op alles om Whoopi haar opleiding af te laten maken. En met succes. Advocaat Wim Anker werkt al decennialang met de zwaarste criminelen die Nederland kent. Hij behandelt ze met mededogen en weet dat een ongelukkige start een groot nadeel is.

‘Onze cliënten hebben iets verschrikkelijks gedaan, maar zijn geen verschrikkelijke mensen. Als ik naar mezelf kijk, denk ik: geweldig hoe we zijn opgegroeid. Sociale, prachtige ouders, dan heb je alles mee. Bij onze geboorte stonden we al met 4-0 voor.’

Geluk is een ongrijpbaar fenomeen en een voorwaarde voor succes. Als Richard Branson in de jaren zeventig niet in gesprek was geraakt met een volslagen onbekende muzikant op zoek naar een platencontract, dan hadden we nu nooit gehoord van Virgin en Branson. Mike Oldfield componeerde *Tubular Bells*. Branson kocht de rechten en werd instant miljonair. De rest is geschiedenis. Het stelde Branson in staat zijn Virgin-imperium uit te bouwen.

Eric Schmidt was al een gevierd zakenman toen twee jongens hem vroegen leiding te geven aan hun start-up. Tien jaar later is Schmidt 8,2 miljard dollar rijker en Google 's werelds meest bezochte zoekmachine.

Geluk speelt een cruciale rol in zijn carrière zegt Schmidt: ‘Ik geloof in geluk. Ik ben een computerwetenschapper en ik hou ervan met mensen te werken. Het geheim is doen wat je leuk vindt en keihard werken. Kies voor je passie, ieder uur, iedere dag. Als het mislukt, probeer het opnieuw.’

Voor alle geïnterviewden, met uitzondering van Holleeder, geldt dat ze keihard werken. Ze hebben met vallen en opstaan hun succes bevochten. Iedere beroepsgroep kent zijn eigen piramide. De

kans de top te bereiken is klein, op het hoogste niveau gelden de wetten van Darwin. Alleen de besten bereiken het hoogste punt van de piramide. Ze hebben oog voor detail, zijn soms lastig, onverbiddelijk en weten precies wat ze willen. Bij binnenkomst in de studio ziet actrice Susan Sarandon in één oogopslag dat de camera's en het licht ongunstig staan opgesteld. Ze wil pas beginnen met de opnamen van *College Tour* als de technische ploeg de onvolkomenheden heeft opgelost.

'Ik mag dan wel 66 zijn maar met dit licht en lage cameraposities maken jullie me tien jaar ouder. Ik zit in de herfst van mijn carrière maar als ik in deze studio ga zitten... *I'm finished*. Zo gaat het niet,' zegt Sarandon.

Ook Carice van Houten wil controle over de uitzending. 'Wie hebben jullie geïnterviewd over haar carrière en wat is precies de strekking van hun verhaal?' wil haar manager weten. Meesters laten niets aan het toeval over, want ze weten: imago komt te voet, en gaat te paard.

Wat mij altijd weer opvalt, is dat geld of macht nooit de belangrijkste drijfveer is van het meesterschap. Ook hier is Holleeder weer de uitzondering op de regel. Sting heeft zijn kinderen, die ook een muzikale carrière ambiëren, er zelfs expliciet voor gewaarschuwd:

'Ik heb ze gezegd: "Als je rijk en beroemd wilt worden, ga je bijna zeker de mist in. Maak alleen muziek omdat je niet anders kan." "Maar jij bent toch rijk en beroemd?" zeiden ze. En toch zeg ik je: "Speel alleen muziek als je er echt van houdt, voor geen enkele andere reden."

Een van de rijkste mannen ter wereld, Richard Branson, is dat helemaal met hem eens.

'Doe het niet alleen voor het geld. Probeer de levens van anderen te veranderen en zorg er vooral voor dat je lol hebt in wat je doet. Als dat je niet lukt, begin er dan niet aan en ga in loondienst bij iemand anders.'

Ook vrienden en familie spelen vaak een cruciale rol. Susan Sarandon: 'Wees trouw aan je hart en aan jezelf als je besluit wat je gaat doen, met wie je naar bed gaat, wie je vrienden zijn. Zorg voor mensen om je heen die iets aan je leven toevoegen, die je steunen en stimuleren. Dat is het avontuur van het leven, en laat je verrassen. Plaats jezelf in onzekere situaties, want pas dan wordt het interessant.'

Die laatste zin van Susan Sarandon heeft zeker betrekking op onze omstreden uitzending met Willem Holleeder. Nee, Holleeder past niet in het rijtje van de gelauwerde gasten die we doorgaans uitnodigen voor *College Tour*. Toch wilden we hem spreken, omdat er niet alleen te leren valt van succes, maar ook van de mislukking. Als vader zal ik deze zin van Holleeder nooit vergeten: 'Tegen mijn zoon heb ik gezegd: Je moet het nooit zo doen als je vader.'

Op onze standaard slotvraag: 'Wat adviseert u aan de studenten?', is het antwoord vaak eensluidend en het bevat altijd sleutelwoorden als: passie, dromen en eerlijkheid.

Regisseur Bernardo Bertolucci: 'Het beste is een diepe duik te nemen in dat waar je van houdt. En probeer vooral altijd eerlijk en oprecht te zijn.'

En net als Desmond Tutu blijft de schrijver die zijn grootste geluk heeft verloren, zijn zoon Tonio, geloven in dromen. A.F. Th. van der Heijden sluit een van de meest indrukwekkende afleveringen van *College Tour* af met de indringende woorden: 'Schroom niet te blijven dromen, en dan bedoel ik niet die wirwar, die vermicellisoep van nachtelijke dromen, maar de dagdromen. Dat zijn dromen die iets opleveren, waardoor je op een gegeven moment in actie komt. Die vruchtbare dagdromen wens ik u allen toe.'

Twan Huys

Amsterdam, september 2013